ԺԳ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 99 | ՇԱԲԱԹ, 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1899 | 9 ՐԱՄԱԶԱՆ, 1317 | 29 ՓԵՏՐՈՒԱՐԻ ԼՎՎԼԼ, 1315 | 10 ՅՈՒՆՎ. 1900 (Ն. Տ.)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոլսոյ համար { Տարեկան 70 դրշ. / Վեցամսեայ 35 „
Գաւառներու համար { Տարեկան 90 „ / Վեցամսեայ 45 „ / Եռամսեայ 23 „
Արտասահման { Տարեկան 23 Ֆր. / Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ո եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրինութեան:

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

«زاغك» ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌سى
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه‌ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Համդի-բաշա խան

Rédaction du Journal Arménien „DZAGHIK“ Galata, Pérchémbé-Bazar Hamdi-Pacha Han

☛ 10 ՓԱՐԱ. | ՏՆՕՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱԵԱՆ | 10 ՓԱՐԱ. ☚

ՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԻՃԱԿԸ

Բ

1898 տարին 1899ին կտակած էր կարդ մը քաղաքական խնդիրներ։ 1898ի աշուն էին 1899ի դարձան մնացած էր Խաղաղութեան Դեսպանախորհրդոյ զումարումը, որոյ արդիւնքը դիտնք արդէն թէ ի՛նչ եղաւ։ Զարին նախաձեռնութեամբ առաջարկուած Վեհաժողովը (Congrès), որ ապա Դեսպանախորհրդոյ (Conférence) անունն ու հանգամանքն առաւ, իր նիստերը գումարեց Հոլանտայի մայրաքաղաքին Լա Հէյի մէջ, դեռատի Վիլհէլմինա թագուհիին հոլանտուհիութեան ներքեւ, հոլանտական ամենագեղեցիկ պալատի մը մէջ, ի Հոյս-Դէն-Պոշ։ Դեսպանախորհրդոյ անդամք նախագահ ընտրեցին Ռուսիոյ Ա. պատուիրակը՝ ազ Սգալ, Լոնտոնի ռուս դեսպանը։ Ծրագիրն յղացող ռուս պիտանագէտք խորհրդակցութեան առաջին նիւթ ընել որոշած էին սպառազինութեանց չափաւորումը, բայց պատուիրակներուն ի Լա Հէյ երթալէն առաջ իսկ՝ յայտնի էր թէ ծրագրի ա՛յդ նախնական արտայայտութիւն պիտի չընդունուէր, եւ նոյն իսկ վիճաբանութեան նիւթ պիտի չըլլար։ 1898ի աշնան արդէն տարակոյսներն սկսած էին մտքերու մէջ Խաղաղութեան Դեսպանախորհրդոյ յաջողութեան մասին։ Բայց մէկ մէկ պատութիւն կրնար առ երեւոյթս մերժել այդպիսի մտքերու մերժական առաջարկ մը, որոյ նպատակն էր ընդհանուր խաղաղութիւնն ապահովել միանգամ ընդ միշտ, քանի որ պատութիւնք պիտի խոստանային իրենց ունեցածներովը գոհ ըլլալ, նոր երկիրներու աչք չանկել, միջազգային նոր խնդիրներ չյարուցանել, զինուորական եւ նաւային ուժերն իրենց ներկայ վիճակին մէջ պահել, կամ հեղհեղուկ զեղչել եւ մոտաւոր ապագային գտնուիլ ա՛յսպիսի վիճակի մը մէջ, որ պարտաւորիչ չընէ նոյն իսկ փոխադարձ ամենափոքր թշնամութեան կասկած մը։ Երանելի՛ բանաձեւ, որ սահմանեալ էր իրականութիւն դտնել Հոլանտայի զեղեցիկ մայրաքաղաքին գեղեցիկ ապարանքին մէջ, որ կառուցուած է ծառախիտ դարտանի մը մէջ, եւ ուր սմէն ազգէ պատուիրակներ առատուն կանուխ կը լսէին թոչնոց ճռուողումներն ու մանաւանդ սոխակին դայլայլիկները։ Անառարկելի մէջ կը պակսէր կարծես միմիայն Նոյեան աղաւնին, որ հաչտութեան չիւղն ի բերան երթար ներշնչել խաղաղութեան պատուիրակներուն ճշմարիտ խաղաղութեան խորհուրդները։

Ձիշտ այսպիսի բանաստեղծական յոյսերով բացուեցաւ Դեսպանախորհուրդը, եւ սմէն բանաստեղծութեանց պէս պատրանք մ'եղաւ այն։ Զարմանալի էր որ յաջողութեան վրայ սմէնէն աւելի կը կասկածէին անգլիական օրաթերթեր, եւ այնպէս մը կը ձեւացնէին թէ Անգլիա կը մասնակցի ա՛յդ Դեսպանախորհրդոյ, ընդհանուր համաձայնութեան քնարին վրայ սոնորդաչնակ լար մը չստեղծելու համար։ Այն միջոցին արդէն Անգլիա ըսկսած էր իր աշխատալից բանակցութիւններն Հարաւ Ափրիկեան Հանրապետութեան հետ, որ վերջ ի վերջոյ անգլիական ազդին պիտի պատճառէր անօրինակ ձախողուածներ, որոյ հետեւանքները կ'երեւի թէ չատ հեռուները պիտի երթան ի վնաս Անգլիական Դաղթային մեծ տէրութեան, որ հին հռոմէականը կը յիշեցնէ։ Դիտէին Անգլիացիք որ Բրիւհէր երկար բարակ բանակցութեան մարդ չէ, կորուկ պետական մարդ մ'է, խելքը պիտի չպահի ա՛լ Զէմպրլէն նրբամտութեանց եւ պարզապէս պիտի ըսէ.—«Եթէ ոչ բանիւ, ուրեմն զօրով»։

Դեսպանախորհուրդն հաղիւ իր նիստերը—մեծ մասամբ ապարդիւն—վերջացուց, եւ պատուիրակներն հաղիւ ժամանակ ունեցան իրենց պետութեանց հաղորդելու Հոյս-Դէն-Պոշի դեղեցիկ բանաձեւները, քերթողական բայատրութիւնները, եւ պո՛ւմ, թնդանօթը զոռաց։ Ալ մնա՛ք բարով խաղաղութեան յոյսեր, մարդասիրական զղացումներ եւ քսաներորդ դարու խաղաղական վերածնութեան ոսկեղենիկ երազներ։ Մեծ, վսեմ խորհուրդ մը երբեք ա՛յսքան արագ եւ ա՛յսքան բուռն հակասութիւն ցոյց տուած չէր, յորմէ հետէ մարդիկ խաղաղութեան եւ անոր բարիքներուն վրայ կը խորհէին։

Որքան որ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդը 1899 տարւոյն մէջ պարզ, ու իր արդիւնքէն դատելով, անկարեւոր երեւոյթ մը եղաւ, սակայն նո՛յն Դեսպանախորհուրդ իր յարուցած աղմուկին եւ ուսումնասիրած հարցերուն համար 1899 տարւոյն տմէնէն չահեկան դէպքն է։ Դեսպանախորհուրդն իր մասնական եղրակացութիւններով հանդերձ պիտի մնայ 1899ի տարեդրութեանց մէջ իբրեւ նշանաւոր ապացոյց մը Եւրոպայի միջազգային դժուարութեանց՝ դիտական, արհեստական, տնտեսական յոյժ փայլուն պայմաններուն ներքեւ։

Անդլիոյ համար ներկայ պատերազմն ի՛նչ չափով որ նիւթական դժուարութիւններու դուռ բացաւ, նոյն չափով ալ բարոյական դժբախտութիւն մ'եղաւ, քանի որ չարունակ պիտի նեռուի իր երեսն ի վեր սա՛ պիտողութիւն թէ խաղաղութեան յոյսերուն, մարդասիրական զղացումներուն, իրաւարարական կարգադրութիւններուն միջոցին ի՛նք Անգլիա եղաւ զլխաւոր արգելքը։ Ստոյգ ըլլայ թէ ոչ, այս դիտողութիւնը պիտի չահագործեն Անդլիոյ թշնամիք սմէն անդամ որ խաղաղութեան վրայ եւ պատերազմի չարիքներուն վրայ խօսուի։

* * *

Պատերազմը կը չարունակուի միշտ ի նպաստ Պօէրներուն։ Բոլէսպէրկի առումը, Տուկլասի պէս փոքրիկ քաղաքին մէջ Անգլիացւոց մուտքը ընաւ կարեւոր բաներ չեն, մանաւանդ երբ մտածենք թէ Բոլէսպէրկ եւ Տուկլաս արդէն անգլիական ատացուածներ են։ Նորամուտներն անոնց մէջ դուրս հանելն ըստ ինքեան պատերազմական մեծ գործողութիւն մը չէ։ Թող որ արդէն Բոլէսպէրկի գրաւեալ գրաւուելուցաւ Պօէրներէն եւ Անգլիացիք լեղապատառ դուրս ելան անկէ։ Հապա՝ Զօր. Պուլլերի նոր ձախողուածը, զոր ծանոյց երկկուան հեռագիրը։ Դժբախտ վերին հրամատարը ցանկանալով կը ցանկայ իր յաջողին ժամանումէն առաջ զինուորական փայլուն գործ մը տեսնել, բայց չի յաջողիր վերջապէս։

Դուկէլս գեան հաչտ չերթար Պուլլերի հետ։ Թէյմիղի ափերուն չեն նմանիր Դուկէլայի ափերը։ ա՛յդ հիւրամերժ ափերը, որք գրէթէ ամէն օր վկայ կ'արձանանան անդլիական պարտութեանց։ Մօտերը, Դուկէլա ապագային ինչ՞ր պիտի չպատմեն անդլ. նոր սերունդին։ Մօտերը, Դուկէլա ի՞նչ բաներ վերապահած են արդեօք Լորտ Բոպէրցի, Լորտ Ռիչների ալ, որ ահա այսօր վաղը Բարեյուսոյ ցամաքը պիտի կոխեն, եւ անկէց սրարշաւ պիտի դիմեն, չենք դիտեր տակաւին թէ ուղղակի ո՞ւր։ Բայց վերջապէս Պօէրներուն դէմ, անտեսանելի Պօէրներուն դէմ Տարակոյս չկայ որ նորանոր պարտութեանց հետեւանօք Լոնտոնի մէջ նոր ճիգեր պիտի ըլլան նոր զօրաբանակներու կազմութեան համար։ Եւ այս օրերս ա՛յնքան չատ կը խօսուի Ա.Ֆրանսատանի վրայ, որ Լորտ Սալիսպրիի մտահոգութիւնը միայնթրանսվալը պէտք չէ ըլլայ։

Յօդուածագիրներէն կը խնդրուի որ թղթին մէկ երեսը միայն գրեն ի դիւրութիւն տպագրութեան։

ԽՐԱՏԸ

(ՆՈՐԱՎԻՊ)

Պատուհանին առջեւ նստած, օրուան թերթ մը ձեռքը. Զուարթ կը մտածէր՝ աչքերը փակ գրեթէ։ Ամրան վերջի հաղուադէպ այն աղուոր օրերէն մէկն էր որոնք մեր մէջ մտածելու, աղնիւ, անձնուէր, գաղափարային կեանքի մը վրայ երազելու այրող փափաք մը կը ձգեն։ Սրեւը դեռ նոր կը ծուէր, իր սենեակին եւ տեւի կողմէն, դիմացի տան ապակիները տարօրինակ գոյնով մը ցոլացնելով, լճացած արիւնի գոյն մը՝ որու վրայ լուսնկան ցաթած ըլլար, շուքը, թեթեւ, թափանցիկ շուք մը որու մէջ փայթռուլլ, միշտ մնալ պիտի ուզէիր, քու խոհերուդ մատնուած։ Մթնշաղը քիչ քիչ աւելի զգալի կը դառնար, աչքերնուս անզգալի ճիգ մ'ընել տալով՝ բոլորտիքնիս տեսնելու համար։

Գովի տունէն, մանտօլինի ձայն մը անուշ կը հնչէր, ու դիմացը, քիչ մը վերօք, Յոյն երիտասարդ մը, Սթէնքի բժշկական վարժարանին ուսանող ու արձակուրդի առթիւ Պոլիս եկած, բաղմոցին վրայ երկնցած էր, ձեռքը դիրք մը ու մէկ ոտունքը միւսին վրայ չատ բարձր բռնած, գրեթէ պատուհանէն դուրս։

* * *

Զուարթ կը մտածէր՝ առջի գիշեր մօրը [illegible] ցիներուն կ'երթար, ուր բարեկամուհի մը ունէր։ եւ դուրս եկած էր տունէն։ Այն գիշեր քիչմը ուշ էր դարձեր տուն, եւ հետեւեալ առտու Թեթեւ վարանումով մը բացատրած էր մօրը թէ աշխատած էր ընկերուհիին հետ եւ ատոր համար ուշացած։ Եւ սակայն Զուարթ կը նստէր։ Իրաւ, վարի փողոցն էր գացած, սակայն փոխանակ ընկերուհիին դրան առջեւ կանգնելու, քիչ մ'աւելի վեր էր եկած ու ուրիշ ծանօթ տուն մը մտած։

Չէ՞ մի որ իրկունը, գպրոցէն դարձած տունը հին ծանօթ մը, Արմենակը տեսած էր ճամբան պատահմամբ, որ իրմէ խնդրած էր տուն գալ պէղիկի դաս մը առնելու, մանաւանդ որ տունը իրմէ եւ մեծ մօրմէն զատ մարդ պիտի չըլլար։

* * *

Հիմա, այդ գիշերուան հետեւեալ իրիկունն էր ու Զուարթ, դպրոցէն դարձած, բազմոցին վրայ, օրուան թերթ մը ձեռքը, կը մտածէր, աչքերը փակ գրեթէ։ Պղտիկութիւնը միտքը կուգար, վերյուշումներ՝ անցած կեանքէն։ Իր ընտանիքը ու Արմենակինը ժամանակին մէկտեղ էին բնակած, չատ, տարիներ առաջ, երբ դեռ ինք չատ պզտիկ էր, ու Արմենակ հաղիւ թէ կը զանազանուէր աղջիկէ մը, այնչափ իր երկայն գանգուր մազերը, ճերմակ ու վարդագոյն դէմքը կասկածներ կուտային իր սեռին վրայ։ Այն առենէն իսկ, ինք ու ան միշտ մէկտեղ էին եղած, մէկտեղ չմնալով փոխոյին իրենց հոգէ տունները, միշտ բաժնելով իրենց չաքարն ու պտուղը, քով քովի, անբաժան . . .։

Հիմա, չատ, չատ երկար տարիներ էին անցած անկէց ի վեր։ Իր հայրը մեռած էր, հաղիւ ապրելու միջոց մը ձգելով իրենց։ Արմենակի հօր գործը միշտ ճախորդ էր գացած, ու երկու ընտանիքները, տարօրինակ զուգադիպութեամբ մը միեւնոյն բարեկեցիկութենէն բաւական վար զբլորած, կարծես տեսակ մը ամօթ էին զգացած, կամ, ով գիտէ, իրարու նախկին վիճակը չյիշեցնելու փափագ մը, ու հեռու էին փախած իրարմէ։

Այդ օրը չատ տխուր օր մը եղած էր, տխուր մանաւանդ իրենց համար, հիմա, իրիկուան կարմիր արեւը տեսնելով դիմացի պատուհաններուն մէջ, այդ օրը միտքը բերած էր, արեւոտ օր մը, որու իրկունը պարզապէս վախցած էր այդ արիւնագոյն ցոլքը դիտելով իր դիմացը, մինակ, Արմենակէն հեռու։

Անկէ ետքը հեռու ապրած էին իրարմէ երկու ընտանիքները, բոլորովին հեռու, մինակ, Արմենակ ու Զուարթ կ'երթեւեկէին, իբր ներկայացուցիչ իրենց ընտանիքներուն, կարծես միւսները ազատելու համար այցելելու ծանր բեռէն։ Ետքը, ժամանակին հետ, քիչ քիչ, ալ դադրած էր, փողոցին մէջ պարզ բարեւի մը փոխանակելով իրարու հանդիպած ատեններն։

Յետոյ, վեց ամիս առաջ, յանկարծ, Արմենակի վրայ տարօրինակ բան մը նշմարած էր. ամէն անգամ որ իրարու կը հանդիպէին, ան առջի պարզ գլխարկի հանուածքը չէր հիմա, աչքերը նոր ցոլք մը կ'առնէին, ու իր առնական հաստ դէմքին վրայ թեթեւ կարմրութիւն մը կը վազէր։ Ժամանակ մը, ամէն իրիկուն, գպրոցէն դարձին, վստահ էր զանի ճամբան տեսնելու, անտարբեր քալուածք մը ձեւացնելով, իբր թէ պատահմամբ անկէ անցնէր, գաւազանը երերցնելէն կամ թաշկինակը համազգեստին գրպանը դնելու զբաղած, ու բնաւ չէր մոռնար աճապարանքով գլխարկը հանելու, իբր թէ յանկարծ տեսած ըլլար զինքը, առանց բնաւ իրեն սպասած ըլլալու։

Իրիկուն մը, խօսած էին իրարու հետ. Արմենակի բարեկամներէն մէկուն վրայ էին խօսած, որու Զուարթ հանդիպած էր առեն մը անոր տունը։

—Այդ աղան խե՞նդ է, ի՞նչ է, ըսած էր անոր, ճամբան ամէն իրար հանդիպելնուս պիտի դայ խօսի հետս. երբեմն կ'ամբչնամ ալ, ծանօթ մը եթէ տեսնայ . . .

—Ինծի՛ ալ կը բարկանաս կոր, էշ, Զուարթ, հետդ խօսելուս, գիտեմ, չես ուզեր կոր, բայց ի՞նչ ընեմ, ուզես չուզես մինչեւ սա անկիւնը հետդ պիտի դամ . . .

—Ա՛հ, դուն ուրիշ, մենք պզտիկուց իրար կը ճանչնանք, մեզ մէկտեղ ալ տեսնան բան մը չեն կասկածիր, ասկէ զատ, չատ ալ հոգս չէ . . .

Անկէ ետքը, աւելի յաճախ տեսած էին զիրար. հիմա նորէն սկսած էին երկուքը իրարու տուն երթալ, օր մը Զուարթ եկեղեցին ճիշդ Արմենակի մօր քով էր կեցած ու երբ ասիկա զինքը տուն էր հրաւիրած հանդիպիլ մէկ մը, չէր կրցած մերժել։

Ցանկարծ երէկ գիշերուանը մտածեց։ Արմենակենց տունն էր։ մեծ մայրը, ծեր կին, քաղաքավարական նրբութիւններու անտեղեակ, վայրկեան մը լոյսը առած էր ու քովի սենեակը անցած. պէղիկինին ընդմիջած էին անմիջապէս, ու ինք զգացած էր որ Արմենակի ձեռքը որ իրենը կը սեղմէր, կը դողար, ջերմոտ . . .

Յետոյ, առանց իր գիտնալուն անոր չրթունքները զգացած էր վզին վրայ, աչքերուն շուրջը, ու յանկարծ զանի ետ էր մղած, սարսափած, բարկացոտ, չրթունքները ճեպ ճերմակ, ու բարկութենէն դողդղալով։

—Թո՛ղ, ըսած էր անոր, թո՛ղ, կը պոռամ։

Հիմա միտքը կուգար անոր դէմքը, երբ մեծ մայրը նորէն լոյսն բերած էր ներս. իրեն չեղող բան մը զոդցած ըլլալուն համար ծեծ կերած կենդանիի մը արտայայտութիւնն էր ճիշդ. չատ լաւ, կը յիշէր, աչքերը վար էր կախած, թուղթերուն վրայ, կոնակը կոր, դէմքը տժգոյն, ու մեքենաբար չարունակելով խաղալը, առանց ուշադրութիւն ընելու թէ հինգ հարիւրը կ'աւելէր։

Վերջը, այն գիշերն իսկ, երբ տուն էր դարձած, պառաւ ազդականուհիին հետ որ աւելի սպասուհիի դեր ունէր տանը մէջ քան թէ տունէն մէկուն, Արմենակի վրայ խօսած էր, պատմած էր թէ ինչպէս իրար կը սիրեին՝ առանց բան մը ըսած ըլլալու իրարու ու խորհուրդ էր հարցուցած.

—Արմենա՞կը, սա վարդապետցո՞ւն, ան ալ մա՞րդ է եղեր, ան ո՞վ, Զուարթին աչք տնկողը ո՞վ. անոր ֆիտան պոյին զարնը-ւողներ չա՛տ։ Ինք անոր անանկ մէկը պիտի դտնար որ ոսկիներուն մէջ լողացնէր զինքը, իրաւ դէշ աղայ չէր ան ալ ամա, հիմա անանկներ չա՛տ, կարդացող անօթիներ . . .

* * *

Ամպերը կը փչրուէին, քիչ մը տաքի սեւցած. արեւը կարմիր անձրեւ մը կը թափթփէր չորս կողմը, դիմացի պատուհաններուն վրայ, որոնց փոփոխուն կանանչը կ'անուշնար, տեղ տեղ կ'ոսկեզծէր, ուրիշ տեղ մը անթափանց դառնալով, ու եղերքներուն մօտ վարդի ու ճերմակի բոլոր նրբերանգներով կը գունաւորէր . . . իրկունն ալ եկած էր. մշուշներ կը բարձրանային, վարդագոյն, թեթեւ, չորս կողմը գոցելով, տունները, անցորդները. արեւը ամպերուն մէջ արիւնոտ ճամբայ մը կը գծէր, վա՛ր վա՛ր, մեռնող լոյսէ չինուած ճամբայ մը. դեղին կայծեր կը ցատկռտէին դեռ սղին անդին, տուներուն ճակտին վրայ, ապակիներուն մէջ . . .

Զուարթ կը խորհէր տակաւին։ Իր տան պառաւը իրաւունք ունէր։ ի՞նչ կրնար տալ անիկա իրեն, աղուոր լսթե՞ր, գոհարնե՞ր. բնաւ. ի՞նչ ընէ ինք անոր սիրտը՝ որու դինը իր բարեկամուհիներէն ո՛չ մէկը պիտի հարցնէր իրեն . . .

Բերա Ա. Դ. Գ.

ԵԴԵՍԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԾԱՂԻԿ»Ի)

Եկեղեցիի վերաշինութեան գործը.—Կայս. Ծննդեան Տարեդարձը.—Պաշտօնատարներու փոփոխութիւն.—Եղանակի լուրերը։

Տեղւոյս Ազգ. Եկեղեցիի վերաշինութիւնն արտօնող Կայս. Իրատէին չնորհուած ըլլալը՝ արդէն ծանօթ իրողութիւն մըն է։

Ժողովուրդը գոհ եւ ուրախ այս բարձրագոյն հաճութեան համար՝ կը բաղձար որ առաջ սկսուած տեսնել վերաշինութեան գործը։

Ինչ որ սակայն դիւրին կամ առանց դրամի կարելի էր ընել՝ — վերաշինութեան մասին արհեստապետներու յարմար դատած մեթոտին վերջնական որոշումը՝ եւ հոգատար Ցանձնաժողովի մը կազմութիւնը՝ — տեղի ունեցաւ։

Առջի օրէն՝ նոյն իսկ կառավարական քննութեամբ՝ հաստատուած էր թէ՝ վերանորոգութեան համար հարկ եղած ծախքին հաղիւ մէկ հինգերորդը՝ տեղացի ազդայինները պիտի կրնան հայթայթել, այլ եւ այլ միջոցներով։

Առ այժմ, գէթ այդ բաժնին հայթայթման համար հոգածութիւն կը տարուի։ Այրերու Հոգատար Ցանձնաժողովէն զատ՝ կիներէն ալ կազմուած է հանգանակիչ Ցանձնաժողով մը, բայց կը ցաւինք յայտնել թէ՝ կրկին Ցանձնաժողովներուն եռանդն ու գործունէութիւնը մինչեւ ցարդ չէ կրցած գոհացուցիչ արդիւնք մ'առաջ բերել, որովհետեւ՝ ջերմեռանդ ժողովուրդը թէեւ չատ յոժարակամ, իր եկեղեցիին համար նուիրելու, բայց տիրող աղութեան ու անգործութեան բերմամբ, իր հացի պէտքերուն իսկ չհասնելով, անկարող կը մնայ հոգեւորական այդ մեծ պէտքին ալ դոհացում տալու։

Քաղաքիս Առաջ. Տեղապահն անցեալ չաբթու Կայս. Պալատ ուղղուած հեռագրով մը՝ Նորին Կայս. Վեհափառութեան Ծննդեան տարեդարձը չնորհաւորած ըլլալով, նոյն չաբթուն ստացաւ Կայս. Դիւանի Ա. Քարտուղարութեան կողմէ հեռագիր մը, որով ի պատասխանի մատուցուած չնորհաւորութեանց՝ Վեհ. Սուլթանի բարձր գոհունակութիւնը կը հաղորդուի Առաջ. Տեղապահին։

Տեղւոյս Նախնական Դատարանի Նախագահն ու ընդհ. Դատախազի օգնականը՝ ասկէ առաջ հրաժարած ըլլալով իրենց նոր յաջորդները անցեալ շաբթու հոս ժամանեցին։ Միւնոյն ատեն հոս ժամանեց նաեւ Կառավարչական Դիւանի Թղթակցութեանց նոր Տնօրէնը, որու նախորդը վերջերս դադրեցուցած էր պաշտօնէն։

Նոյնպէս նախընթաց շաբթու՝ Նահանգապետին հրամանաւ՝ տեղւոյս Քաղաքապետութեան Նախագահ կարգուեցաւ Ապաւիրբահման էֆ։

Այս տարի դաւառիս աշունը՝ կլիմայի կողմէ՝ կրնանք ըսել՝ բարեյաջող անցաւ։ Անձրեւ շատ եկաւ. մէջտեղերը քիչ մը ատեն ձմեռուան ցուրտը յիշեցնող սառոյցներ պատեցին չորս կողմ, բայց վերջերս դարնան դեղեցիկ օրերը կը յիշեցնէին։ Իր կարգին՝ այդ աշունն ալ գնացերթայ բարով, ու արդէն ողջունած ենք ձմեռնամուտը, որ դիտես առջի օրէն իր ահարկու պատկառանքին վայել խստութեամբ մը՝ մեղի ցոյց տուաւ իր մերթ ամպոտ ու մերթ սառուցապատ երեսը։

Երբեմն անձրեւը ու երբեմն ալ ցրտաշունչ սուր քամին սկսած են տիրապետել, որով աւելի դառնապէս շեշտուած կը տեսնուին՝ պարենազուրկ աղքատիկներու կեանքին տառապանքները։

Կոնակը տաք՝ փորը կուշտ ունեւորը արդէն ձմեռէն ալ համ կ'առնէ. բայց սառոյցը որ հաճոյքն է հարուստին չմիկող զաւկին, ի՜նչ աղէտութիւն կը ձգէ փուռ մը վառելիքէ զուրկ աղքատին վրայ . . .։

Կարծես սուրբերն ալ երբեմն անկարեկից կը դառնուին։ Ս. Յակոբ որ երբեմն շատ ալ կը յապաղէր, այս անգամ անհաճոյ աճապարանքով մը իր Բարեկենդանի Շբ. օրէն իսկ սկսաւ իր պատկառելի մորուաց ճերմակ թոթոուքը, մեղի ցոյց տալ ձիւնի յամր՝ բայց երկարատեւ յամառ տարափներով։ Գ. Կ. Ռ.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՀԱՐԱՒ-ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՄՕԼԹԷՆՈ

Պոէրները վերատին զրաւած էին ՄՈՂԱՆ [illegible] Առաջիկայ Սթէրքսդրումէ Ցունվ. 3 թուով կը հեռագրեն.—«Սթօրմպէրկի Պոէրները, գիշերային յառաջխաղացումէ մը վերջ, Մոլթէնոյի տիրեցին։ Արշալոյսին յարձակեցան ձիաւոր ատիկաններու փոքր ջոկատի մը վրայ որ դիրք մը բռնած էր քաղաքին արեւմտեան բլուրներուն վրայ։ Ջոկատին հրամատարը մարդ զրկելով օգնական զօրք ուղեց Սթէրքսդրումէ, Պոէրներուն յարձակումը վանելու աշխատելով հանդերձ։

Միւնոյն ատեն, ուրիշ Պոէր հրամատար մը Մոլթէնոյի արեւելեան կողմը դիրք կը բռնէր, եւ Պուշմէն-Սթօքի մէջ բանակած զօրքերուն վրայ կրակ կը բանար։ Անգլիացիք աշխատեցան որ Պոէրները բաց դաշտի մէջ իջեցնեն, բայց չյաջողեցան։ Բիչ վերջը, Զօր. Կէդէքը Սթէրքսդրումէ հասաւ հետեւակազօրքերով եւ թնդանօթներով, որ խլոյն սկսան կրակ ընել Պոէրներուն վրայ եւ պարտաւորել զանոնք նահանջել իրենց թնդանօթներուն հետ։ Զիաւոր հետեւակազօրքերն հալածեցին զանոնք Մոլթէնոյէ բաւական հեռու։

Պոէրները միւս կողմէ կռուի բռնուած ըլլալով ձիաւոր զօրաց հետ, նոյնպէս եւ նահանջեցին, երբ Մոնմորէնսի հարիւրապետին ջոկատը վրայ հասաւ։ Այս պահուս Մոլթէնոյի մէջ այլեւս Պոէր չկայ։

Պոէրներն անտարակոյս կ'աշխատին սպիտել որ Զօր. Կէդէքը յարձակի Սթորմպէրկի իրենց դիրքերուն վրայ, որք շատ զօրաւոր են։ Առաջին անգամ եւս այս փորձն ի գործ դրին եւ յաջողեցան, բայց սակայն ջուրէ խաչուած կատուն այլեւս պաղ ջուրին իսկ չի մօտենար։

ՄՕՏՏԸՐ-ՐԻՎԸՐ

Բարեյոյսէ Սգանտարտի թղթակիցը կը հեռագրէ Ցնվ. 3 թուով թէ անձնասպան հեծելազօրաց գունդն, որ դեռ նոր Բարեյոյս հասած էր, երկաթուղիով ճամբայ հանուեր է Լորա Միթուէնի զօրաժամին օգնութեան երթալու համար։ Տէլլի-Թէլէկրաֆի թղթակիցն, որ Բրոնեէ զօրավարին դէմ զրկուած զօրագունդին ընկերացած էր, կ'ըսէ թէ զօրագունդը չէ կրցած Պոէրներուն հանդիպիլ։

ԹՂԹԱՏԱՐՆ Ի ԲԱՐԵՅՈՅՍ

Դերման լրագիրք կը դանդատին թէ Բարեյուսոյ գերման հիւպատոսը գերմ. շահերը պաշտպանելու անտիպի կը գրտնուի, մանաւանդ Եւրոպայէ զրկուած թղթատարական պայուսակներուն նկատմամբ։

Եոհաննէսպուրկ բնակող Գերմանի մը Նոյ. 22 թուով մէկ նամակը կ'ըսէ թէ երբ թղթատարական պայուսակը Բարեյոյս հասեր է, Ֆրանս. հիւպատոսը դայեր պահանջեր է որ Ֆրանս. թղթատարութեան հաղորդած հեռագրերուն պայուսակն իրեն յանձնուի։ Այս պայուսակ անվթար զրկուեր է Եոհաննէսպուրկ, մինչդեռ գերմանական պայուսակները բացուեր եւ կողոպտուեր են Անգլիացւոց կողմէ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆ ԱՆԳԼԻԱ

Կիլտոնի մէջ, ի Լոնտոն, Լորտ Քաղաքապետին ներկայութեանը կը շարունակուի կամաւորներու զինուորագրութիւնը։ Անցեալ որ կամաւորներուն երգում տալէն առաջ, քաղաքապետը բանախօսութիւն մը արտասանեց եւ նոր զինուորագրուողներուն բացատրեց թէ գործողութեան ժամը հնչած է, եւ թէ ինք անհրաժեշտ է որ ամէն ոք իր պարտքը պիտի կատարէ։ Լորտ Քաղաքապետն իր ճառը վերջացուց, հետեւեալ խօսքերով.— «Կը բաղձամ ըսել ձեզ թէ թագուհին չափազանց կը գնահատէ այն զօրագունդն որ այնքան հարենասիրաբար կազմուեցաւ Լոնտոնի միջնաքաղաքին կողմէ, Հարաւ-Ափրիկէի մէջ ծառայելու համար։

Կառավարութիւնը շարունակ փոխադրանաւեր կը վարձէ, մանաւանդ այն փոխադրանաւերն որք օտար երկիրներէ արքայտ կը տանին Անգլիա։ Այս պատճառաւ արքայտներու ներածութիւնը պակսած է։ Պրոմինկէմի խոշոր մասաճառները առիթէն օգուտ քաղելով, ազգասիրաբար չանհաղորդեցին պատերազմութիւնը, եւ շրջաբերականով մը ծանուցին իրենց պատուարժան յանձնորդներուն թէ Ցունվ. 1էն սկսեալ մեր գինը լիպրային 15 սանտիմ վրայ պիտի դնէ։

ՍԷՍԻԼ ՌՈՏՍ

Արմատական Մր. Լապուչէր իր Թրուիթ թերթին մէջ կը գրէ. «Կը խոստովանիմ թէ երբ Բիմպրլիի անկումն լսեցաւ, իմ միակ միսիթարութիւնս պիտի ըլլայ մասնակ թէ Մր. Սէսիլ Ռոտս Բրեդորիա պիտի այցելէ այնպիսի պայմաններու մէջ զորս գրեթէ չէր նախատեսած։ Ճէյմսընի արշաւանքի մէջ իր ունեցած մեղսակցութեան պատճառաւ, Պոէրները թէրեւս դատաստանի ենթարկեն զայն, եւ եթէ յանցաւոր ճանչցուի, կրնայ յուսալ թէ ի մահ պիտի դատապարտուի, ինչպէս որ իր մեղսակիցներէն կամ [illegible] դատապարտուեցան, երբ Թրանսվալեան դատարաններու առջեւ քաջուեցան։ Զեմ կարծեր սակայն որ կարելի ըլլայ կախել զայն։

«Եթէ Բրիւէր նախագահին տեղն ըլլայի, դատապարտել կուտայի զայն, բայց կը ներէի իրեն, պայմանաւ որ հաստատուի կամ առաջնորդ մը վճարէ իր զործած չարիքներուն համար։ Այս տուզանք պէտք է հաւասար ըլլայ այն գումարին զոր Թրանսվալ պարտաւորեցաւ ծախսել ճէյմսընի արշաւանքը վանելու համար։ Մր. Ռոտս եւ Պէյդ սակէ բաւական ժամանակ առաջ հաստատեցին թէ պարտատէրն այսպիսի գումար մը վճարել, բայց այս խոստման հակառակ, բան մ'ալ չվճարեցին։ Արդ, եթէ այդ պարտներէն մին Պոէրներուն ձեռքն իյնայ, ոչ ոք ցաւ պիտի զգայ եթէ անիկա պատասխանատու բռնուի»։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Տէպայի թղթակիցը Պերլինէ կը գրէ.—«Հանրային կարծիքը Գերմանիոյ մէջ շատ յուզուած է Պունտարթոն եւ Հանսա Վաճառականներուն Անգլիացւոց կողմէ զրաւման պատճառաւ։ Գերման Ժողովրդեան նուազ բարեկամական զգացումները զոր կ'արտայայտէր Անգլիոյ նկատմամբ, աւելի եւս ցրուացան անոր։ հրամատարներու ձեռք առած միջոցներուն պատճառաւ։ Գերման կառավարութիւնն իսկոյն փութաց իր պահանջումներն ընել անոր։ կառավարութեան եւ պաշտօնական յիշատակագիր մը զրկեց Լոնտոն, շեշտելու համար Գերմանիոյ կարծիքը՝ այս կարգի միջազգային իրաւանց խնդիրներու մասին։ Հարկ է որ Լորտ Սալզպըրի փութով լուսաբանէ այս խնդիրը։

«Պերլինի լրագիր մը դիտել կուտայ թէ անդր. հրամատարները չպիտի համարձակէին այդ յանդուգն փորձն ընել, եթէ երբեք գերման նաւատորմ մը Տէլկոայի ծովածոցին մօտ գտնուէր։ Նոյնպէս Գերման կառավարութիւնը, նաւային նոր ծրագրին վիճաբանութեան պահուն, այդ միջադէպերէն օգուտ պիտի քաղէ, ծրագիրը Խորհրդարանին ընդունել տալու համար։ Այնպէս կը կարծուի թէ Անգլիացի հրամատարներն ալ զօրաւոր ապացոյցներ տուին թէ Գերմանիա իր ծովային զօրութիւնը պէտք է աւելցնէ։ Այս ծրագրին քուէարկումը Ռայխսթակին կողմէ՝ այժմէն իսկ ստոյգ կը նկատուի։ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ զօրավարներուն ուղղուած բանախօսութիւնը նոյնքան խորունկ տպաւորութիւն պիտի չընէր, եթէ անդր. սպաները այդ գեղջը չհարթէին։ Հետեւապար այժմէն իսկ ստոյգ է թէ այս առթիւ ո՛ւ է խորհրդարանական վէճ պիտի չծագի, եւ նոյն իսկ Դրաւմանց Ատեանին կատարած երկարատեւ քննութիւնը մեծ ծառայութիւն պիտի մատուցանէ Գերման նաւատորմին յաւերման կուսակիցներուն։ Առ այժմ Լոնտոնի եւ Պերլինի մէջեւ կը փոխանակուին դիւանագիտական հեռագրեր, որք հակառակ իրենց քաղաքավարական ձեւին, դեռ չեն յիշեցներ Մր. Զէմպրլէյնի քմայքները, ի մասին Անգլիոյ, Գերմանիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ կնքուելիք դաշնակցութեան»։

— Մանչէսթրը Կարտիֆի Լոնտոնի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ բարձրատիճան անձնաւորութիւն մը Լոնտոն հասեր է, Վիլհէլմ կայսեր կողմէ կարեւոր պաշտօնագրեր տանելով Վիքտորիա թագուհւոյն։ Ուրիշ թղթակիցներ ալ նոյն լուրը կը հեռագրեն իրենց թերթերուն։

Անգլիոյ ծովային ակումբներուն մէջ այնպէս կը նկատեն որ արեւելեան Ափրիկէի գծին համար բանող գերման շոգենաւերն եթէ չարունակեն զէնք փոխադրել Թրանսվալի համար, Անգլիա իրաւունք ունի զանոնք մի առ մի բռնելու։ Այնպէս կը կարծուի թէ այժմ առ նուազն երեք շոգենաւեր կան ճամբան Լորենսօ-Մարքուէզի համար։

—Գերման մամլոյ պէս, ամերիկեան մամուլն ալ խիստ լեզու մը կը գործածէ Անգլիոյ դէմ, որոյ մարտանաւերը կը զրաւեն չէզոք տէրութեանց այն նաւերը որք Տէլկոայի ծովածոցը կ'երթան։ Սէն կ'ըսէ թէ չէզոք տէրութեանց դէմ Անդ[illegible] մէջազգային տեսակէտով եւ կը հարցնէ թէ Անգլիա այս կերպով ձեռք պիտի բերէ Ամերիկայի ու Գերմանիոյ զինակցութիւնը, այն միակ երկու տէրութեանց, որոնց բարեացակամութեան վրայ կրնայ վստահիլ արդի տագնապալի ժամուն։ Իմաստութիւն չէ որ Անգլիա իր բռնած ընթացքով նեղացնէ այդ երկու տէրութիւնները, եւ մանաւանդ պէտք չէ նախընթաց օրինակներ ստեղծէ, որոյմէ ինք կրնայ վնասուիլ ապագային։

ՖՐԱՆՍԱ. ԿՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԻ. — Ներքին զործոց պաշտօնատան մէջ երբորդ խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Նախարարապետ Վալտէք Ռուսոյի, արտաքին զործոց նախարար Տէլքասէի, ծովային նախարար Լանքասնի եւ պատերազմական նախարար Զօր. Կալիֆէի միջեւ, Ֆրանսական ծովեզերքներուն եւ դաղթականութեանց ամրութիւնները բարձրացնելու, լուսադրոն նաւատնտիպներ ստեղծելու եւ նաւատորմին աւելցնելու օրինագծերուն վրայ։ Զորրորդ խորհրդակցութեան մը միջոցին եւմտական նախարարը ներկայ պիտի ըլլայ՝ կարգադրելու համար թէ ինչ միջոցներով կարելի է գոցել ծախքերու Ցորմէ հետէ գերման կայսրը ծանոյց թէ հաստատապէս որոշած է իր պետութիւնը նաւային ուժգնակարգ պետութիւն մը ընել, Ֆրանսական ծովեզերաց ամրութիւնները զօրացնելու եւ նաւատորմն աւելցնելու գաղափարը մեծ ժողովրդականութիւն գտած է ի Ֆրանսա։

ՌՈՒՍԻԱ Ի ԿԵՐ. ԱՍԻԱ. — Պերլինէ կը հեռագրեն Ցնվ. 5 թուով. — «Աֆղանեան սահմանապլիին վրայ, վախուն հազար ռուս զինուորներու առաքումը, ինչպէս հեռագրուած էր Սպանտարտի Օտեսայի թղթակցէն, երկկ ազդեց Պերլինի Սակարանին վրայ։ Իրագեկ անձինք սակայն չեն կարծեր որ Ռուսիա Անգլիոյ ներկայ դժուարութիւններէն օգուտ քաղէ իր ծրագրերը զործադրելու Կեդր. Ասիոյ մէջ. մանաւանդ քանի որ սակաւին յայտնի չէ թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ գործերն ինչ նոր երեւոյթ պիտի առնեն։ Միւնոյն ատեն անհաւանական չէ որ նոր զինուորներ զրկուած ըլլան ի Կեդր. Ասիա Փէօնիչէ Զայդունկ կ'ըսէ թէ Կովկասեան հրացանակիր կիսարաժնէն չորս վաշտեր յանկարծ զեկտ. 24ին Թիֆլիզէն ի Կեդր. Ասիա զրկուեցան երկաթուղիով, ինչպէս նաեւ թնդանօթաձիգներու գունդ մը հրամատարութեամբ Պառոն Սալցայի։ Ի մօտոյ նոր զօրք ալ պիտի զրկուի։ Վօսիչէ Զայդունկ կ'ըսէ թէ այս զինուորական շարժումներն անմիջական տագնապ առաջ պէտք չէ բերեն. որովհետեւ այդ շարժումներուն նպատակն է պարզապէս փորձել Կեդր. Ասիոյ երկաթուղւոյն կարողութիւնը։ Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ զրկուած զօրքերը Կովկաս պիտի չդառնան այլ եւս, այլ Կեդր. Ասիոյ մէջ պիտի մնան։

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Պերլինի օրաթերթ մը յատուկ յաւելուածով մը կը հրատարակէ Գերման նաւատորմին զօրութիւնը 1900ին, եւ թէ մինչեւ 1916 նաւատորմն ինչ փոփոխութիւն պիտի կրէ նաւային նոր ծրագրին համաձայն։

	1900	1916
Մեծ մարտանաւք	17	40
Զրահաւորք	8	(անփոփոխ)
Մեծ յածանաւք	11	20
Փոքր յածանաւք	27	48
Թնդանօթանաւք	5	48
Թորփիլանաւ	84	114
Դումար	152	222

Գերման օրաթերթը դիտել կուտայ.— «Տասնեւվեց տարի չանցած Գերմանիա նաւ պիտի ունենայ։ Պէտք է պատրաստ ըլլալ։»

ԴԱՄԱՌՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ. — «Ամրատանելոյ յայտարարութիւնք». — «Աքսորանքի վճիռներ». — Բարիզ. Ցունս. 5. — Բարձր. Ատենին կազմութենէն ի վեր այսօր ամէնէն աւելի էր ընդհանուր հետաքրքրութիւնը, եւ Բարիզցիք կէս օրէ առաջ՝ ամէնքն ալ իրար անցած էին իմանալու համար թէ ի՞նչ պատիժ պիտի տրուի երեք յանցաւորներուն։ Մինչեւ հիմա հասարակութիւնը կարծես չէր ըմբռնած այդ մարդոց դէմ եղած ամբաստանութիւնները, եւ յանկարծակիի եկած է, իմանալով որ Տէրուլէդ եւ Պրէֆէ Ֆրանսայէ աքսորուած են տասն տարիներու համար, եւ Կէդէն նոյնչափ ժամանակի համար բերդարգելութեան դատապարտուած է։ Դատապարտեալք իրենց շրջանակին մէջ ժողովրդական մարդիկ էին եւ հետեւողներ ունէին։ Տէրուլէդի քերթուածները Ֆրանսայի մէջակ դատակարգին համակրութիւնը գրաւած էին իրեն, թէպէտ իր միւս քաջալերութիւններու Պրէֆէ որ կազմակերպեց Արքայական Կուսակցութիւնը, եւ զործադրեց այն պիտի յատակաձեւեր որոյ վրայ քիչ շատ կը խօսուէր տգնուտպետական սրահներու մէջ։ Իսկ Կէդէն եւ իր հակակրէալ կան սկզբունքները խուժանին համակրութիւնը գրաւած էին։ Հետեւաբար երբ օրաթերթերու յաւելուածները ծանուցին երեքին դէմ տրուած վճիռները. պալվառները լեցուն էին հետաքրքիրներով որք վճիռներուն յարմար կամ անյարմար ըլլալուն վրայ կը վիճաբանէին։

«Բարձր. Ատենի այս վերջին նիստը Լիւքսանպուրկի պալատին մէջ յոյժ հետաքրքրաշարժ էր. ատաղձի բազմութիւն մը խռնուած էր շէնքին զուրքը։ Եւ իրաւունք բանտարկելոց իրարմէ բաժնուելու վայրկեանն ու հրաժշտի ողջոյնները սրբատաշարժ էին։ Մերակոյսն պալատը ըսքանչելի է, կը յիշեցնէ օրէրա-թատրոնի մը կոկիկ ու վայելուչ շէնքը։ Բեմերն այսօր լի էին լաւ հագուած մարդիկներով եւ գեղեցկազգեստ կիներով, կարմիր թիկնոցներու վրայ նստած։ Կանանց պերճանքն ու պայծառն ձեղունին զրուագներուն նկարները ճշդիւ չէին համապատասխաններ Արդարութեան Ատենի մը սովորական երեւոյթներուն։

«Դռնքաց նիստը սկսաւ ժամ 12½ին։ Ինն ամբաստանեալք ներս բերուեցան քաղաքապետական ոստիկաններու սովորական հսկողութեամբ։ Տէրուլէդ կրթնած էր Պոռիլլէի բազմոցին վրայ, եւ յայտնի էր թէ ցաւով եւ դժուարութեամբ կը քալէր։ Նախնական ձեւակերպութեանց աւարտումէն ետք, նախագահը կարդաց Բարձր. Ատենին վճիռը։ Վերջին բառը լսուեցաւ պէս նախագահ Ֆալիէ ըսաւ.— «Բարեպան, անմիջապէս ազատ արձակեցէք զՊՊ. Կոգիրուա, Սարգան, Վ. Ռամէլ, Տիպլիւք եւ Պառիլէ։» Վճիռը զարմանք ազդեց ամբաստանեալներուն, ինչպէս նաեւ հասարակութեան, եւ առիթ տուաւ հրաժշտի սրտաշարժ տեսարաններու։ Պառիլէ համբուրեց զՏէրուլէդ, եւ մեկնեցաւ «Կեցցէ՛ Ֆրանսա, կեցցէ՛ միշտ Տէրուլէդ» աղաղակներով։ Տիպլիւք արտասուամոր աչքով սեղմեց Կէդէնի ձեռքերը։ Տէրուլէդ մերժեց Կոգիրուա ձեռքը թոթուել, եւ երբ Կոգիրուա «Կեցցէ՛ Ֆրանսա» կը պոռար, Տէրուլէդ ուսերը թոթուելով, ըսաւ հեղնօրէն.—«Այո՛, Խորհրդարանական Հանրապետութեամբ։»

«Անդորրութիւնը վերահաստատուելով ընդհ. դատախազը պահանջեց օրինաց գործադրութիւնը։ Փաստաբանք խօսեցան դատավարութեան եղանակին եւ վճիռին դէմ. Տէրուլէդ ակնարկութիւններ բրաւ նախագահ Լուպէի մասին, եւ յայտարարեց թէ իր յանցապարտութեան վրայ պիտի չխօսի, որովհետեւ շատ ըսելիքներ ունի։ Ապա Տէրուլէդ հանդիսաւորապէս ըսաւ.— «Դուք շատ լաւ գիտէք թէ Ֆրանսա, հանրապետական ժողովուրդը ձանձրացած է ձեր վարչութեան երեսէն։ Թաղեցէք զիս յոյժ հեռաւոր բանտի մը մէջ։ Ֆրանսայէն աքսորեցէք զիս, ինչ որ ամէնէն ծանր պատիժն է ինծի պէս հին զինուորի մը համար. բայց ուշադրութիւն ընեցէք որ ես պիտի վերադառնամ երբ արդարութիւնը վերադառնայ։» Տէրուլէդ շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն ի նպաստ քուէարկող փոքրամասնութեան, եւ դիտողութիւնները վերջացուց գոչելով.— «Կեցցէ՛ Ֆրանսական բանակը, կեցցէ՛ Հանրապետութիւնը, իմ հակացած ձեւովս։»

«Կէդէն եւս քանի մը խօսք միայն ըսաւ։ Հոգ չըներ ինչ ուր որ կը զրկեն զինքը, կը յուսայ վերադառնալ, իր տառապանքներուն մէջ պիտի մխիթարուի՝ խորհելով բարձր. Ատենին ապօրինի դատավարութեան վրայ։

«Նախագահն հրամայեց որ բանտարկեալք դուրս հանուին։ Տէրուլէդ դժուարութեամբ ոտք եկաւ (յոգնցաւ ունի) եւ ըսաւ.—«Տէ՛ր Նախագահ, վերջին բառ մ'ալ։ Առաջին անգամ հոս դնահատեցի իմ ամբաստանեալ ընկերակիցներու քաջութիւնը, եւ ուրախ եմ շնորհաւորելով զիրենք եւ ձեռք սեղմելով անոնց հետ։»

«Այս յայտարարութեան պատճառած ընդհանուր ապշութեան մէջոյն՝ Տէրուլէդ թոթուեց առաջին անգամ Պրէֆէի եւ ապա Կէդէնի ձեռքը։ Պրէֆէ բարձրաձայն ըսաւ թէ կրնար հաւատալ ազնիւ Ժողովրդի թէ առաջին անգամ ըլլալով բանտին մէջ ճանչցաւ զԿէդէն։ Այս վերջինն ալ յարեց.—«Եւ առաջին անգամ իսկ համաձայնեցանք։» Տէրուլէդ տեսարանը վերջացնելով ըսաւ.— «Ահա՛ այս է դատաստանը, եւ ապա երեքին բանտարկեալք դուրս եկան Մերակոյսէն։ Պրէֆէ խնդրեց որ զինքը Պելժիոյ սահմանագլուխը տանին, եւ Տէրուլէդ խնդրեց որ զինքն ալ ի Սան-Մէպսգիէն տանին։

«Ամբաստանելոյ ըստեղծաւ որ վճարեն դատավարութեան ծախքերը, որք պատկառելի գումարի մը կը հասնին։

«Երբ վճիռները կարդացուեցան, եւ Նախագահը նիստը փակեալ հռչակեց, բեմէն սկսան պարպուիլ, շտաբը կը պոռային.—«Կեցցէ՛ Տէրուլէդ, կեցցէ՛ բանակ, եւ անկցին Հրեայքը։» Քանի մը ձերբակալութիւններ եղան։ Մերակուտականք չըրջապատեցին իրենց նախագահը, եւ շնորհաւորեցին զինքն այն անկողմնակալ եզանակին համար որով ամբողջ դատավարութիւնը վարեց։ Դատավարութեան դատը 47 նիստ զրաւած էր։

ՄԻՍԻՈՆԱՐԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Բիքին.— Անգլիացի միսիոնար Գրաքս ոտոյ կեդրոնն էր Բինֆին (ի Շանդունկ) ըսպանուեցաւ չինական մոլեռանդներու ընկերութեան մը անդամներէն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. ՓԻՇԹՕՖՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

144, Սկիւտար, Սելամսըզ ագի պատեմ 144

Մասնաճիւղ

11, Գատի Գիւղ Փափազ փողոց, 11

Վէնիս լուսանկարչատան գլխաւոր կարգ

Փիշթօֆճեան վաճառատունը պատիւ ունի ծանուցանել Սկիւտարի եւ Գատի գիւղի յարգոյ հասարակութեանց թէ՝ Կազանդի առթիւ ընտրանօք բերած է ճաշակաւոր նուէրի յատուկ զանազան առարկաներ։ Պատուարժան յանձնորդք շատ զոհ պիտի մնան, եթէ հաճին անգամ մը այցելել մեր վաճառատունը. գներու ամժանութիւնն եւ տեսակի շատութիւնն իրաւամբ պիտի զարմացնէ զիրենք։

Մեր վաճառատան մէջ միշտ պատրաստ կան զպրոցական պիտոյք, ձեռագործի տերեւ, թուղթ, ներկ. ամէն տեսակ թէյ, պիսկիւիտ, չոգոլատ. մանաւոր խնամով կը կատարենք հարսանեկան շաքարներու յանձնարարութիւնները. ունինք տեսակ մը հոտաւէտ եւ սիրուն ամանեղ Սէյրանի ընտիր թէյ. անկարելի է որ անգամ մը առնողը միշտ չառնէ. կը գտնուի Պոլսոյ գլխաւոր մանրավաճառներու քով. Բերա, չիտակ ճամբուն վրայ Գ. էֆ. Կիւլէրեանի 211 եւ 180 թիւ խանութները, Անդ. դեպ. ճիշդ դիմաց Մ. էֆ. Պապիկեանի խանութը, Բանկալթի Գ. էֆ. Բարամիտասեանի խանութը։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Հասցէ

Կ. Փիշթօֆճեան, Կալաթա, Տէյիրմէն խան

5—10

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

Մայրաքաղքիս ամէն թաղերուն մէջ օրուան նիւթ եղած է պնակները վերցնելու խնդիրը։ Գեղեցի՛կ խորհուրդ։ Եթէ երբեք այս ձեռնարկ յաջողի, մարդ թերեւս այն ատեն միայն կարենայ եկեղեցւոյ մէջ մտամիտի աղօթել առանց պնակներու շրնչդէն եւ սերպատաներու մրթմրթուքէն խանգարուելու, որք եւեւէ եւեւ à la fileindienne կ'անցնին կը դառնան ամէնուն քիթը խօթելով պնակները եւ առանց հոգ ու փոյթ ընելու Սուրբ Խորհուրդն որ այն միջոցին տեղի կ'ունենայ։ մարդիկը միայն իրենց շահովը զբաղած են։ Մարդ շատ անգամ հոգեւորապէս գրաւուած միջոցին յանկարծ կ'ընդմիջուի խոսքատ ձայնէ մը որ կը մռլտայ.

—Անտե՛ս մի առնէք։

Թո՛ղ ժողովուրդը, շատ անգամ ալ քարոզիչ հայրն ալ կը խանգարի եւ խօսքերուն թելը կը կորնչնէ։ Այս անպատեհութեանց առաջքն առնելու համար, ժամանակին բաւական զգաւեցան տղղայնի թերթերն եւ այսօր հաղիւ կ'սկսինք առանց արդիւնքը տեսնելու։ Բաւական յօդուածագիրներ գրեցին ասոր վրայ եւ երկար ատեն զարձան այս խնդրին շուրջը։ Եւ ահաւասիկ այսօր քանի մը եկեղեցիներ սկսած են փորձել այս ձեռնարկը, որովհետեւ իրենք ալ վերջապէս նշմարած են թէ անպատշաճ բան է այս։ Ա՛հ, ե՞րբ պիտի վերնան սա պնակները, այս է սա ամէն բարեպաշտ աղղայնի մտածումը։ Սակայն տեսնենք պիտի յաջողի՞, որովհետեւ ասոր յաջողութիւնը ժողովուրդին պարտաճանաչութենէն միայն կախում ունի. այս ալ չմոռնանք

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ. — Յառաջիկայ Շբ. օր, ամանորի առթիւ, Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Դարբիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան, ընկերակցութեամբ հիւրամեծար Սճէմեան Տ. Մատթէոս Վրդ.ի, շնորհաւորական այցելութիւն պիտի տայ առամանական, յունական, սերպական եւ ռուսական դեսպաններուն, ինչպէս նաեւ պուլկարական գործակատարին եւ Հայ-Բողոքականաց ազգապետին։

—Ճանկիի առաջնորդական տեղապահ Տ. Դնէլ Մ. Վրդ., Զարշամպա, Թերմէ, Ունիա եւ Ֆաթսա այցելէ եւաք, Դեկտ. 22ին վերադարձեր է Սամսուն։ Տ. Դնէլ Մ. Վրդ. նամակ մ'ուղղելով ի Պատրիարքարան, Զարշամպայի եւ Ֆաթսայի վիճակները շատ տխուր կը նկարագրէ։ Աղքատութիւն ու կարօտութիւն կը տիրեն այդ կողմերը, մանաւանդ խստաչունչ ձմրան պատճառաւ։ Ժողովուրդը յետին չքաւորութեան մէջ մնացած, ի զուր Առաջնորդարանները կը դիմէ, եւ ձեռնտնայն կը դառնայ, որովհետեւ այդ առաջնորդարաններ չեն կրնար նիւթական միջոցներ հայթայթել։ Բահանաներուն եւ վարդապետներուն վիճակն եւս բնաւ միւթարական չէ։ Անոնք ժողովուրդէն ա՛լ աւելի կարօտ են, քանի որ պիտի ապրին այն ժողովուրդէն որ արդէն յետին ծայր կարօտութեան մէջ է։

Ուստի Տ. Դնէլ Մ. Վրդ. կոչում կ'ընէ Նպաստից Ցանցնաժողովոյ գթութեան, թախանձանօք խնդրելով որ մէյ մէկ նպաստ զրկէ այդ տեղերը։ Իրաւունք ունի Տ. Դնէլ Վրդ.։ բայց ի՞նչ ընէ Նպաստից Ցանցնաժողովն ալ, ո՞ր մէկուն հասնի, իր մնուկն ծակ կարասի կը նմանի։ Ցանցնաժողովն իր վաղուան նիստին մէջ, իր տրամադրութեան տակ ունեցած դումարը որոյ վրայ վերջերս 300 ոսկի աւելցած է, պիտի բաշխէ էն կարօտ գաւառներուն միջեւ, զեթ կարօտութիւններուն ձայնը առժամապէս դադրեցնելու համար։ Ժողովուրդին ալ կը մնայ վուխայնել իր նպաստները, այս անհրաժեշտ հարկին առջեւ։

—Պաշտօնակից մը կը ծանուցանէ թէ Ատրպատականի (Պարսկաստան) ազգայնոց հոգեւոր եւ մտաւորական վիճակը շատ աղբալի կացութեան մէջ է։ Ռուս օրթոդոքսութիւնն ընդունող նեստորական եպիսկոպոս մը, Մար Եռնան Ռուս միսիոնարներու հետ հայրենակ դիւղերն ու թաղերը մտնելով, աղղայիններն օրթոդոքս կ'արձանագրէ, որք արդէն յետին թշուառութեան մատնուած, ոչիարի պէս ակամայ կը կախեն այս ոչխարագողտ ինդնակոչ հովուին։ ինչ գործ կը բանի արդեօք առաջնորդ Տ. Սահակ Եպս. Այվազեան, որ չի հարցրներ, չի մտածեր թէ իր չուրջը ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ։ Այս մասին անմիջական տնօրինութիւն մը ընել Մեր-Աթոռին անկ է, քանի որ ազգ. Պատրիարքարանը, թո՛ղ որ իր իրաւասութենէն դուրս է միջամտել, մինչեւ հոն իր ձայնը չի կրնար լսելի ընել։

—Բերայի Գալիօնճու Դուլքը թաղի հանրածանօթ դեղագործ Պր. Լինարտօ Վարդալիսի, վերջերս մեռեր է։ Սա՝ իր խնայած դումարները միշտ կը շահագործէր, Հայ եկեղեցիներու փոխ տալով զանոնք։ Պր. Լինարտօի մահուընէն ետք, երբ կտակը բացուեր է, տեսնուեր է թէ Ազգ. Հիւանդանոցի 100 Օսմ. ոսկի եւ Ազգ. Ս. Յակոբայ Որբանոցին 50 ոսկի կտակած է։ Հանգուցեալ դեղագործը, թէեւ կրօնքով Լատին, խղճամտութիւն ունեցեր է եկեղեցիներէն շահած տոկոսը տալու ազգային հիւանդանոցին եւ որբանոցին։

ԴԱՒԱՌՆԵՐԻՆ.—Բարեկրդէ կը գրեն մեզ. Ազգ. Պատրիարքարանը նկատի առնելով վիճակիս որոց շատութիւնը, 1898 Ապրիլ մէկէ սկսեալ ամսական վեց ոսկի նպաստ յատկացուց քաղաքիս Մայր եւ Ճիկրաչէն թաղերու վարժարաններուն։ Վիճակիս Առաջն. Տեղապահ Տէր Յովհաննէս վարդապետ ի սկզբան այս նպաստը իբր թէ մի միայն Մայր-վարժարանի յատկացուած նկատելով՝ եօթն ամիս ամբողջ զրկեց Ճիկրաչէնի վարժարանները այս նպաստներէն։ Բայց Ս. Պատրիարք Հայրը վերջապէս Պատ. Թաղականութեան դանդաղաներուն վրայ՝ հաճեցաւ իրողութիւնը հասկցնել եւ զանոնք Ազգ. Առաջնորդարանէ նպաստընկալ ճանչցնելով վերջ տալ կենսական զրկանքի մը։ Պատրիարքական սոյն հրամանը սակայն հաղիւ մին ամիս գործադրուեցաւ։ Տեղապահ Ս. Հայրը ներկայ տարւոյ օգոստոսէն սկսեալ վերստին Ճիկրաչէնի վարժարանները նպաստընկալ չճանչնալու եղեր է, այնպէս որ այսօր հինգ ամիս է նորէն բոլորովին զրկած է, բան որում հարիւր յիսուն ուսանող ունեցող երկսեռ վարժարան մը ուր հարիւր, զուտ որբ եւ ձրի ուսանող կան։ Ցաւ ի սիրտ կ'ըսենք թէ այդ վարժարանը այսօր փակուելու վիճակին հասած է։ Իրաւ է որ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ եղած պաշտօնական դանդատանաց վրայ, կարգ մը հրամաններ եւ հրահանգներ քանիցս զրկեց բայց Տեղապահ Ս. Հայրը եւ ոչ մին գործադրեց եւ գործադրելու ալ միտք չունի զի ինք իր պաշտօնավարութիւնը ապահոված է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Նանեայի Մէտրասա-լիս Տ. Դրիզորիսի, Դ. Օսմանիէ՝ Վեհ. Սուլթանին պատկերհան Զօնարօ էֆ.ի, Դ. Մէճիտիէ՝ Պէրութի երեւելիներէն՝ փասաբան Էլիեաս Վիեանէ էֆ.ի. Ե. Մէճիտիէ՝ կառապանապետ Կոկօ էֆ.ի եւ Էրէն-քէօյի մէջ դեղագործ Գարեգին էֆ.ի։

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐԲ. — Այն աղքատ ուխտաւորները, որք Մէքքէ երթալ կը փափաքին, Կայս. հրամանաւ, ձրի պիտի փոխադրուին Մահսուսէի չոգենաւերով։

ԹՈՂԱՆՕԹԱՆԻ Վերատեսչութիւնը, Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, ճարտար զինագործներ պիտի զրկէ բոլոր Կայս. զօրաբանակներն ու զինուորական կեդրոնները, մթերանոցներուն մէջ գտնուած զէնքերը քննելու եւ նորոգելու համար։

ԹԻՒՐԽԱՆ ԲԱՇԱ եւ Նուրի պէյ Լահէյէ մեկնած են, եւ Պոլիս դալէ առաջ Բարիզ պիտի հանդիպին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ երմական ճիւղին նախագահ Ճէմալ պէյ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։

ԹԱՑԻՆ չոգենաւն, որ Կայս. կարաւանը Ճիտտայ պիտի տանի, յառաջիկայ Եշ. օր հանդիսաւորապէս պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքը, Մեծ-Լողոգէտին հետ, նախընթաց օր Կայս. Պալատ երթալով նպաստիւ ունեցաւ լսիլ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրիական եւ Հելլենական դեսպաններն, ինչպէս նաեւ Պուլկարական գործակատարը նախընթաց օր Բ. Դռան երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին Գործ. նախարարին հետ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ եւ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը քանակցութիւն մտած է Տէրքոսի ընկերութեան հետ, հրդեհի ծորակներուն թիւն աւելցնել տալու համար։ Ասկէց զատ, Տէրքոսի ընկերութիւնը նոր միջոցներ ձեռք պիտի առնու, որպէս զի հրդեհի պահուն, ծորակներուն բանալիները փնտռելու հարկ չմնայ։

ԳԱՐԱԲԻՕՑԻ քարափին առջեւէն նախընթաց օր դիակ մը գտնուեցաւ, որոյ ովքեր ըլլալը չհասկցուեցաւ։

ԵՄԻՆԻ իշխանութիւնք տեղւոյն երկրագործներուն բաշխեր են տեսրակներ, որք դեռնախնձորի մշակութեան կերպին վրայ հրահանգներ կը պարունակեն։

—Պաճիլի (Եմէն) Հանրային Պարտուց Վարչութեան պաշտօնական 81,000 ղ. կոկորդն անցուցեր է։ Իրմ երաշխաւորները պիտի տուժեն այդ դումարը։

ԲԵԹՂԵՀԷՄԻ կը գրեն թէ Ս. Ծննդեան Այրին հիւսիսային սանդուղին գործածութեան մասին ծագած վէճը կարգադրուեր է հաշտարարութեամբ։ Ցունաց Պատրիարքին որոշմամբ, պատարագիչ յոյն քահանան, դիշերուան պատարագէն վերջ, եկեղեցական զգեստով պիտի չկատարէ երկրորդ անցքը։ Ասոր փոխարէն յոյն լուսարարն ալ իրաւունք պիտի ունենայ հիւսիսային սանդուղէն եկեալ իջնելու, Ս. Այրին կամարէն վոսուած յունական կանթեղները վառելու համար։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԼՈՒՐԵՐ.—Քէմպրիճի դուքսը Ապրիլի վերջերը Եգիպտոս պիտի երթայ։

—Խարթումի մէջ բարձրագոյն դատարան մը պիտի կազմուի, ընիկներուն եւ օտարներուն միջեւ ծագած վէճերը քննելու համար։

—Զակազիկի հելլէն բնակիչք 70 ոսկի հանգանակեցին Հարաւ-Ափրիկէի մէջ պատերազմող անդլ. զինուորներուն համար։

—Սուտանի կուսակալ Ուինկէյդ բաշա մինչեւ Ցունուարի վերջը Դահիրէ պիտի մնայ, եւ ապա Խարթում պիտի ուղեւորի։

ՀԱԼԷՊԻ մէջ մէկ թիզ ձիւն տեղացեր է անցեալ շաբթու։ Ջերմաչափը զերոյէն 3 աստիճան վար ցոյց տուեր է։

ԱԹԻՆԷԻ օսմ. դեսպանատունը ծանոյց հելլէն կառավարութեան թէ որովհետեւ զէնքերու մուտքն ի Թուրքիա արդիլուած է, Կայս. կառավարութիւնը պիտի զրաւէ հելլէններու կողմէ մաքսանենգութեամբ ներմուծուած զէնքերն, առանց ոեւէ հատուցում տալու։ Այս պաշտօնական զեկուցման վրայ, Ցունաստանի ներքին գործոց նախարարութիւնը շրջաբերականով մը հրաւիրեր է յոյներն, որ այս տեսակ մաքսանենգութենէ զգուշանան։

ՄԻՐՐՈՊԱԶՆԱԿԱՆ Հաստատութիւնը, երկրագործական նախարարութեան խնդրանօք, ձեռնարկած է պատրաստել այն չճաղերն, որ յաջողապէս փորձուած եր Զաթալճայի եւ Հալգալրյի մէջ, գոլոթ կոչուած տարափոխիկ հիւանդութեամբ վարակուած ոչխարները դարմանելու համար։

ԽՈՉԿԱՂԻՆԻ վաճառականք ձեռնհաս պաշտօնատան բողոքեցին թէ մաքսային ձեւակերպութեանց երկարելէն կամ ձգձգուելէն կը վնասուին իրենց ապրանքներ։

ԾՈՎԱՑԻՆ նախարարութիւնը ճենովայի Անսալտօ նաւարանին զրկեց Մէսսուտիէ զրահաւորին նորոգման համար երկրորդ կանխավճարը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Նարոտնի-Բրավա կը ծանուցանէ թէ զանազան նախարարութեանց եկմտացոյցներուն մէջ ի գործ զրուած խնայողութիւնք 6 միլիոն ֆր.ի կը բարձրանան։

ԹՈՒԼՉԱՑԻ (Ռումանիա) նահանգէն բաղմաթիւ իսլամք Թուրքիա գաղթելու պատրաստութիւն կը տեսնեն, կ'ըսէ Սէրվէդ։

ԻԶՄԻՐ հասած են 72 նոր գաղթականք։

ԽՐԱՄ. — Օտեսայէ եկող դերման չոգենաւ մը Վոսֆորի նեղուցին բերանը խրեր է։ Նաւաձիգներ զրկուեցան, խրեալ չոգենաւը ջուրին երեսն հանելու համար։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Ֆէնէրի պողոտայէն անցնող մարդ մը, 50 տարեկան, առջի օր յանկարծամահ եղաւ։

ԴԱՂԹԱԿԱՆԲ.—Թէրճէմանը-Հագիգաթի կը ծանուցանէ թէ Պուխարայէ եւ Ճէզայիրէ բաղմաթիւ գաղթականներ Համայի գաւառին մէջ բնակութիւն հաստատեր են։

ԲԱՂԱԲԱԳԵՏԱԿԱՆ ժողովոյ անդամ Բեամիլ էֆ. եւ Տրապզոնի Վերաքննիչ Ատենի Պատժ. ճիւղին նախագահ Ահմէտ Լութֆի էֆ. մեռան։

ՁԵՐԲԱԿԱՎՈՒԹԻՒՆ. —Սթենեայի մէջ Մէհմէտ պին Իսմայիլ անուն զող մը ձերբակալուեցաւ երէկ, որոյ վրայէն շատ մը զողօներ գտնուեցան։

ՏՂԱՑՈՑ ՁԵՌԲԸ ՁԷՆԲ ՏԱԼՈՒՆ ՀԵՏԵՒԱՆԲԸ. — Սկիւտարի Սելիմիէ թաղին մէջ, ոսոիկան Սալիհ էֆ.ի 13 տարեկան որդին դանակով ծանրապէս վիրաւորեր է որմնադրի մը 12 տարեկան հէք զաւակը։

ԷՖԹԱՖԻ նախարարութիւնը նուազուրդի դրեր է իր տպագրական գործերը, եւ անցեալ տարուան գնոր, որ 35,000 ղ. էր, մինչեւ 14,500 ղրչ.ի իջեր է։

ՀՐԼԱԿԱՆ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Դասպմ-բաշա բնակող քուրջի վաճառական Հրեայ մը, Նէսիմ, գինետան մը մէջ Բազոսին դարպաս մատուցանելէ վերջ, իր քաջութիւնը փորձեց Ցուդա անուն ուրիշ քուրջի վաճառականի մը դէմ, դանակով անոր մէկ քանի կողմերը ծակծկելով։ Դիտէ՞ք, ինչ է եղեր այս քաջագործութեան շարժառիթը։ Նէսիմ աչք տնկեր է Ցուդայի քրոջ, եւ այս վերջինն ալ հակառակեր է եկք տալ Նէսիմի սիրոյն։

ԱՂՕԹՈՂ ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌԸ.—Սուլթան Ահմէտի թաղէն կաթնավաճառ Մէհմէտ աղա, անցեալ Շբ. օր Այա-Սոֆիայի մզկիթը կ'երթայ աղօթելու, իր կաթի ամանները դրան քով դնելով։ Աղօթելէ վերջ երբ դուրս կ'ելնէ, կը տեսնէ որ կաթնամաններն աներեւոյթ եղած էին իրենց պարունակած 8 քաշ կաթով։ Ո՞ր քան ջուր խառնուած էր արդեօք մէջը։

ՁՄԵՄՆ ԱԼՊԱՆԻՈՑ ՄԷՋ.—Ալպանիոյ Իպէք գաւառին մէջ խստաչունչ ձմեռ մը կը տիրէ։ 48 ժամ անընդհատ ձիւն տեղացեր եւ մէկուկէս կանգունէն աւելի դիզուեր է։ Մօտակայ գիւղերուն հետ հաղորդակցութիւնք դադրեր եւ հեռագրական թելերն ալ խզուեր են։

ՇԻՐԲԷԹԻ չոգենաւ մը, երէկ առաւօտ ժամ 6½ին միջոցները կատուրջին մօտենալու ատեն, նաւակ մը ընկզմեց որոյ մէջ երկու հոգի կային։ Ծովամոյներն ողջամբ ազատուեցան։

ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ, Ոսոիկան-զինուորք բնաջինջ ըրին աւազակախումբ մը, որ հանրածանօթ աւազակապետ Թէվֆիզ Հէճայի առաջնորդութեամբ, ամէն տեսակ ապատակութիւններ ի գործ կը դնէր Դամասկոսի շրջանակները։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 9 Ցունվ.

Ֆրանսական Ռանթ		99 60
Օսմ. Ռէնթի	»	281 —
Օսմ. Ֆոնս. սէրի Դ.	Ֆր.	22 65
Ռուսկի երկաթուղի	Ֆր.	125 75
Իտալական		93 20
Օսմ. Պանքա		561 -
Սպանիական		66 07
Թրանսվալ		48 50

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Ցունվ.—Զօր. Հուայթ եւ Զօր. Պուլլըրէ հասած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Պոէրները կը շարունակեն Լէտիսմիթի վրայ յարձակիլ։ Պոէրներն օդնական զօրքեր ընդուներ են։ Զրոյցի մը նայելով, Զօր. Հուայթ յաղթութիւն մը տարեր է Պոէրներուն վրայ, եւ 400 հոգի դերի բռներ է։

—Զօր. Ֆրէնչ Ցունվ. 6 թուով կը հեռագրէ թէ Սիւֆոլք առաջին զօրագունդը զիշերանց յառաջ խաղալով, Պոէրներու կողմէ յանկարծակիի եկեր է եւ 70 հոգի դերի ինկեր են, որոնց 7ը սպայ։

—Ռիւթէրի Ռէնսպուրկի թղթակիցը կը հաստատէ թէ Սիւֆոլք զօրագունդը 70 հոգի կորնցուցեր է Քոլէնսպէրկի մօտ, բայց կ'աւելցնէ թէ մեռածներուն եւ վիրաւորներուն թիւը յայտնի չէ։

—Կառավարութիւնն որոշած է թնդանօթաձիգներու նոր ջոկատներ կազմակերպել, որոնցմէ մին ռմբաձիգ գունդ մը պիտի ըլլայ։ Իւրաքանչիւր ջոկատ երեք հրեանի պիտի ունենայ։

—Այսօր հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Պոէրները նորէն յարձակողականի սկսելով յաղթեր են Դոլէսպէրկի մէջ, զոր վերստին գրաւեր են. Անգլ. զօրաց գումարտակ մը գերի բռնուեր է։

—Գանձային նախարար Պալֆուր բանախօսութիւն մը արտասանեց Մանչէսթէրի մէջ, իր ընտրողներուն առջեւ։ Բաղդատութիւն մ'ըրաւ արդի կացութեան եւ այն կացութեան միջեւ, երբ Ֆաշօտայի միջադէպը պատուաւորապէս կարգադրուեցաւ թէ Անգլիոյ եւ թէ՛ Ֆրանսայի համար, որոնք պահ մը կարծեաց անհամաձայնութեամբ մը բաժնուած կը թուէին, բան մը որ այսօր բարեբախտաբար դադրեցաւ։ ինչ մը չունի։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ. — Արեւելեան Ափրիկէի դերման ընկերութիւնը հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանող թէ Պունտարաթի ճամբորդներն ազատ թողուած են։

ՈՒԱՇԻՆԳԹԸՆ.— Մերակուսական Պ. Բէդիկրէվ առաջարկ մը մատուց Մերակոյսին որով կը խնդրէ Միացեալ-Նահանգներու կառավարութիւնն արտօնել որ իր միջնորդութիւնը նուիրէ հարաւափրիկեան հանրապետութեանց եւ Անգլիոյ պատերազմը դադրեցնելու համար։

—Փիւրիւմէն փոքրիկ քաղաքն անձնատուր եղաւ։ Պահապան զօրքը կը բաղկանար 140 զինուորէ եւ 12 սպայէ։

—Զօր. Հուայդ կը հեռագրէ պատերազմական պաշտօնատան թէ յաղթանակաւ ետ մղած է Պոէրներուն յարձակումը, կատաղի ճակատարտէ մը վերջ, որ 6 ժամ տեւած է։ Պոէրներուն կորուստը շատ ծանր է։ (Անգլիացւո՞ցը)։

—Լէտիսմիթի դէմ Պոէր ոյժերուն համախմբու�մն ի գերեւ ելաւ (?)։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 9 Ցունվ.—Պատերազմական Պաշտօնատունը հեռագիր մը ստացաւ անդլ. զօրաց ընդհ. հրամատար Զօր. Սըր Ըլուվըրզ Պուլլըրէ հաստատող թէ Զօր. Հուայդ յաղթութիւն տարեր է Լէտիսմիթի Պոէրներուն վրայ։

—Վաշինկդընէ կը հեռագրեն թէ Ամերիկեան Ծերակոյտը՝ Բեդիկրէվ ծերակուտականին առաջարկութիւնն ընդունելով՝ հրաւիրած է Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը որպէս զի միջամտէ անդլեւթանսվալեան պատերազմը դադրեցնելու համար։

ԲԱՐԻԶ. — Պատուոյ Լեգէոնի Վարչական Խորհուրդը որոշեց որ Պ. Տէրուլէտ իր պատուանշանը պահէ՝ հակառակ իր կրած նոր դատապարտութեան։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՑ

ԲԱՑՈՒՄ 28 Դեկ.

Օսմ. Ֆոնս. սէռի Գ. Ռ. Կ.		24 25½
Ռուսկի Երկաթուղի	Ֆր.	123

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Ֆոնս. սէռի Դ.	Օ. Ո.	24 25
Ամէնէն բարձր գին	»	24 27½
Ամէնէն վար գին	»	24 22
Ռուսկի Երկաթուղի	Ֆր.	123 75
Ամէնէն բարձր գին	»	124
Ամէնէն վար գին	»	123 —
Թրամուէյ Պարատաթուղի	Օ. Ո.	7 10
» Ժուիսանս		2 35
» Բաժնեթուղթ	Ֆր.	603
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	Օ. Ո.	4 30

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրչ.	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բոլ Էմբէրիալ	»	90
Քրիմից	»	51 10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 01
Մէճիտիէ	»	94½
Բուրլի թղթադրամ		8 59
Լոնտոն 3 ամիս		109 30
Բարիզ » »		23 5
Ֆիորին մանտա		10 94

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՇԱՊԿԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

399, Մեծ Փողոց Բերայի, 399

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ գործերու ծաւալման պատճառաւ մեր վաճառատունը մեծցնելու պարտաւորեցանք։ Այս առթիւ եւ ներկայ տօնական օրերուն, մեր վաճառատան ընտիր եւ ճաշակաւոր ապրանքներու մթերքը ճոխացուցած ըլլալով՝ այսուհետեւ «Ճշմարտապէս զեղչուած» գներով ի վաճառ պիտի հանենք։

Փափաքելով մեր արդէն համբաւաւոր չապիկներու գործին զարկ մը տալ, զուտ եւ դիմացկուն կտաւէ նոր չապիկներ ալ պատրաստել տալով հատը միմիայն 25 ղրչ.ի հասարակութեան տրամադրութեան տակ կը դնենք։

Հետեւաբար կը խնդրենք արգոյ հաշարակութենէն որ բարեհաճի մեր այս նոր վաճառատան բացման ներկայ դտնուիլ։

Մնանք յարգանօք

Բերա Բարատօրուլօ եւ Լէօնդիտէս

Բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Դշ. 29 Դեկտ. 99, կէսօրին։

ԳԱՐԱՄՈՒՍԱԼ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ՄԱՂԱՁԱԼԱՐԸ

Պու քէրրէ ֆապրիգասան հէր մէվսիմ վէ այէլ խուսուս զբաղբ պիր չօք եէնի գումաշլարբմբզ կէլմիշ տիր։ Պիր գաչ սէնէտէն պէրու իճբա օլունան խլտնաթ վէ թէտարիի ճէտիտէ սէմէրէսի օլարակ, պու սէֆաքի գումաշլարբմբզին նէֆսէթի վէ մէթանէթի կէօրիւլմէյէ չայան տբր։ Պինայէն ալէյհ մաղաղամբզա բաղէթ պուլուրաճակ զէվաթբն էդհէր ճիհէթ մէմնունն զալաճաղբնը թէմին խէբրիզ։ Հէր նէ գատար պու սէնէ եունբն ֆիյաթը Էվրօբատա եիւդտէ էլլի նիսպէթինէ թէբագզը իթմիշ խէտէ, ֆապրիգամբզին վազթբյա խոխար վէ իզհար իթմիշ օլուռզու քիւլլէյէթի երէն սայէսինտէ, ֆապրիգամբզատ իմալ օլունան գումաշլարբն ֆիյաթլարը ասլա թէրագզը իթմէմիշ վէ էսկի ֆիյաթ իւզրէ սաթբլմագտա տբր։

Մաղաղալարբմբզատ հէր նէվ գումաշ, չուհա, չայագ վէ ապալարբն էնվայի մէվճուտ օլուպ, հէմ բէրաքէնտէ վէ հէմտէ թօփատան սաթբլմագտա տբր, վէ պէօյիւք քիւչիւք, սիվրի վէ սակէրի հէր նէվ էլպիսէ հաղբը վէ ըսմարլատա իմալմէնէ մահսուս այրուճա թէրզիիսանէմիվ սաթի վար տբր։ Մաղաղալարբմբզ Սթամբոլատա Պաղչէ գապուսընտա, Նիզամիէ Դարաղօլխանէսի զարչուսընտա Սթամբոլլուհան խանբնտա տբր։ Ֆիյաթլար մաղթու տբր. թաչրատան նիւմունէ թալէպ իսթէկսիզիր։ Գատընլար իչիւն տախի ֆիատանլբք, մանթօլբք վէ սայիր էթէքլիք հէր նէվ զարիֆ վէ եումուշադ վէ տայանբդլը գումաշլարբմբզ վար տբր։ Հէր բիւթէյէ ա, յիտ ֆօրմալը էլպիսէէր տախի իմալ իթտիրիլիր։

Պաղը էլպիսէֆիլէր վէ այագատ գումաշ վէ էլպիսէ սաթանլար քէնտի չիւրիւք մալլարբնը սիւհուլէթէ սիւրմէք իչուն, Դարամուսալ ֆապրիգասը մամուլաթբնտան օլաուզունու իտտիա իյէտիքլէրինի կէօրիւլիւսյ իշիտիմէքտէ օլաուզընտան, օ կիպիլէրին իդֆալաթբնտա ալտանմայբնբզ։ Պաղբլար տա ֆապրիգամբզ մամուլաթբնին նէֆիսէթինի կէօրէրէք, մէմնէքէթիմիզտէ պու կիպի նէֆիս գումաշլարբն գապիլի իմալ օլաուզունա իսնանմայօրլար վէ մութլագա էվրօբա գումաշը սաթտըզբմբզը իտտիյէ գատար վարտրգլարը իիպար օլունմագտա տբր։ Ֆիլհագզբա պու տա ֆապրիգամբզին թէրագզբսընա պիր տէլիլ օլապիլիր իսէ տէ, մաղաղալարբմբզատ քէնտի մամուլաթբմբզտան պաչգա մալ սաթբլմամագտա տբր։ Ա.բսինի իպրաղ իսէն զոթա շիրքէթիմիզ թարաֆբնտան պիր պիւյիւք միւքեֆալի վէրիլէճէյինի դաթիան իլան իսէրիզ։

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՍԱՆԴՐԱԼ

ԼՈՒԻ ՖՐԱՆՔԻ ԵՒ ԺՈՐԺ ԻԼԻԱՏԷՍ

Բերա, Մեծ փողոց, 262

Կը գտնուի ամէն տեսակ անուշեղէն, հարմնիքի շաքար, ֆրիւի կլասէ, անուշի վերարերեալ ամէն բան, եւ այլն, եւ այլն, ամենագոհացուցիչ պայմաններով։

Ամէն անոնք որ կը փափաքին երեկոյթ, հանդէս մը սարքել՝ կրնան դիմել այդ վաճառատունը ուր կը գտնուի թէ՛ հերբալական եւ թէ՛ թրքական ամէն տեսակ անուշեղէններ։ Վաճառատունը պատրաստ է իր յաճախորդները գոհացնելու համար ապալրանքներ ալ ընդունիլ։

ԴԵՂԱՐԱՆ

ԱԼԻԲԷՍԱՆ ԹԱՆՈՒԿԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թաղիս Պատուարժան հասարակութեան թէ, Բերա, Ֆէրիտիէ Տուարէը փողոց 37 թիւ դեղարանը բացած եմ, ուր ամենամեծ զգուշութիւն կ'ըլլայ դեղերու ընտրութեան եւ թարմութեան, արուեստին վերջին կատարելութեանց համաձայն դեղերու պատրաստութեան, եւ այս ամէնուն հետ միասին ի նկատ առնելով անտեսական արդի պայմանները, դիներու վերջին ծայր չափաւորութիւն։

Ուստի քաջալերս եմ որ թաղիս Պատ. հասարակութիւնը այսուհետեւ չպիտի զլանայ իր վստահութիւնը, եւ դիմելով մեր դեղարանը, պիտի համոզուի թէ արդարեւ դեղարանիս ողջասարկութիւնը կ'արդարացնէ իր նշանաբանը որ է,

ԹԱՐՄ, ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱԺԱՆ

Որոնց հաւատարմարար պիտի հետեւի յարատեւ քաջալերուելով անշուշտ Ձեր վստահութենէն որոյ արտայայտութեան առթիւ կը փութամ յայտնել իմ Ջերմագին շնորհակալիքս։

Դեղարանս ամէն ատեն ըժիշկ պիտի գտնուի ի հարկին իրեն դիմող հիւանդները ձրիաբար դարմանելու համար։ 1—30

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՔԻԻԶԻԿՔ–ԼՈՒՎՐ

Բերա, Մեծ-փողոց, թիւ 436

Լեպօն շաբաթավաճառին քով

	Դրչ.
Պարզ ատամնահանութիւն	10
Առանց ցաւի ատամնահանութիւն	15
Ակռայ մաքրել	15
Ակռայ լեցնել արծաթով կամ ոսկրափոշիով	15
Ակռայ լեցնել ոսկիով	35
Ամբողջ ատամնաշար մը առնուազն	300
Մասնակի ատամնաշար մէկ ակռան	15

Ծանօթ.—Ակռայ լեցնելու եւ կամ նորէն շինելու համար եղած յանձնարարութիւններուն կէսը կանխիկ եւ միւս կէսն ալ շինուելէն ետքը վճարելի է։

ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Մեր Բաճան փողոց թիւ 57

Մանկապարտեզ

	ՂՐՇ
Մարզրիտներ (Զեռագիր եւ տպագիր)	1,10
Մանկավարժ. քերականութիւն Ա. մաս (Նախապատրաստական)	1,10
Արայի պատմ. Աշխարհագրական ընթերցարան	3

Տարրական Նախակրթարան

Ա. ՏԱՐԻ

Սիրուն գրօսարան (Մանկանց Բ. Դերքը)	2
Արծաթմատնիկ (99 պատկերով)	3
Մանկավարժական Քերականութիւն Բ. մաս	2,20
Թուագիտութիւն Փալաղաչեան Ա.	4
Աշխարհագրութիւն Փալաղաչեան տեղական	2
Իրաղիտութիւն Փալաղաչեան	3
Դեղեցիկ Գրօսարան Ա. մաս տաճկախօս աղջ	2,20

Բ. ՏԱՐԻ

Ոսկեմատնիկ Հայ աղջ (կրկին սքրբագրուած)	4
Մանկավարժական Քերականութիւն Գ. մաս	4
Թուագիտութիւն Փալաղաչեան Բ.	4
Աշխարհագրութիւն Փալաղաչեան Բ.	2
Դեղեցիկ Գրօսարան տաճկախօս աղջ Բ.	3

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆ

Նէվազէլինը հրաշալի դեղ մրն է որ կատարեալապէս կը բուժէ ՀԱՐԲՈՒԽՆ ու ԻԶՑՈՒԱԾՔՆերը։

Նէվազէլինը արագ եւ անմիջական ազդեցութիւն մը կ'ընէ. բնաւ վնասակար հետեւանք չունի ու չատ դիւրաւ կը գործածուի։ Տղաք ալ կրնան գործածել զայն։ Խոնաւ օդերու ժամանակ եթէ առտու իրիկուն գործածուի Նէվազէլինը բնաւ մէկը հաբՓոխ չըլլար եւ ո՛չ ալ իզցուածք։

Նէվազէլինը որչափ ատեն պահուի, չաւրուիր եւ մէկը ո՛րչափ աճապարէ զայն գործածել այնչափ շուտ կը բժշկուի հարբուխէն։ Ցայտնի է թէ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւնները, թոքաբորբը, թոքախտը, կրծախտը եւն անխնամ թողուած հարբուխի հետեւանք են։

Նէվազէլինը այս կարգի հիւանդութիւններէ կ'ազատէ մարդս, բուժելով հարբուխը։ Անհրաժեշտ է որ ամէն տան մէջ գտնուի։

Նէվազէլինը պէտք է գործածել հետեւեալ եղանակով. Նէվազէլինը պարունակող սրուակը վարի կողմէն սիսմել եւ բերնէն ժայթքած հինգէն երկինգի հատիկի մը չափ խառն քթին մօտեցնել ու քթախառի պէս վեր քաշել, օրը հինգէն մինչեւ քսան անգամ կրկնելու է։ Դիրն է 1 ֆր.։ Ընդհ. մթերանոց ՅԱՐՄԱՍԻ ՍԱՆԹՐԱԼ ՊԷՐԹ ԲԼԱԺ (Ֆրանսա)։ Կը ծախուի մայրաքաղաքիս դեղադրծներուն եւ դեղավաճառներուն քով։ Գլխաւոր մթերանոցներն են Պոլիս, Գասապեան եւ Մէպիքի, Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, Բերա Գանդիլքի ու Քիւչիւքեան դեղարանները եւ Պահչէ-Դարու Մէրհամէթճեան դեղարանը։

Զմրան եղանակին ասթիւ երբ հարբուխը ա՛նդրան յաճախադէպ է, մեր ընթերցողներուն կը յանձնարարենք ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ։

ՃԵՐՄԱԿ ԳԱՄԵԼԻԱ

ՄԱՐՏԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ եեճի ճամի փողոց թիւ 3

Մոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին ճմրան եւ ամէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարիզեան կերպասներ, վայելուչ ճաշակով ու դիւրամատչելի գներով։ Դիմեցէք եւ զոհ պիտի մնաք։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Ա. ՍԱՂԱԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՍԱՂԱԵԱՆ

Զալաթիա, Համամ-բաչա Խան

ՏՊԱԳՐԱՆ „ԾԱՂԻԿ“Ի

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն օր եւ ամէն գիշեր միջեւ լոյս բաց է

Կը տպէ ամէն լեզուով եւ ամէն տեսակ տառերով տետրակներ, հաշուեցոյցներ, նամակագրութիւն, այցագրեր, մահագիր, հարսանեկան հրաւիրագիր, եւ այլն, շքեղ ու մաքուր տպագրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱԿԱՒՈՐ ԵՆ — ԳԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ԷՔԻԹԱԼ

„ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ“

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՀԶՕՐ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ 339 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱ.

1898ին «Էքիթալ» իր ապահովագրեալներուն բաժնած է աւելի քան 15 ½ միլիոն ֆր. չահաբաժին, [այսինքն նոյն տարւոյ մէջ Ֆրանսական ՄԻԱՑԵԱԼ 17 ընկերութիւններու բաժնած չահերու համագումարին ԳՐԵԹԷ ԿՐԿԻՆԸ։]

Աշխարհի մէջ գտնուող ո՛չ մէկ ընկերութիւն

ԷՔԻԹԱԼԻ չափ գործառնութիւն ունի.

ԷՔԻԹԱԼԻ չափ պահեստի դրամագլուխ ունի.

ԷՔԻԹԱԼԻ չափ չահաբաժին կը վճարէ.

Հետեւաբար

Ոչ մէկ ընկերութիւն

Կրնայ աւելի ԱԺԱՆ և աւելի ՇԱՀԱՒԷՏ ընծայել կեանքի ապահովագրութիւն որքան ԷՔԻԹԱԼ։

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գափու, Անանիատի Խան թիւ 20, 21 եւ 22

Ընկերութեան դրամատունը

Լոնտոն, ԱՆԳԼԻԱ ՊԱՆԿԱ

Բարիզ, ՓՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

դրամագլուխ	Ֆրանք	27,000,000
պահեստի դրամ	„	52,002,500
տարեկան հասոյթ	„	70,339,912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մեքենաներ, բնակութիւններ եւ ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ եւ կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։

Իրաւը ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Պոլիս, Պահճէ—Գափու Անանիտիս Խան. 20, 21, 22.

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ԹՈՒՔՈ ՍԱԼ

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

Ե

ԹՇՆԱՄԻԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ

—Որպէս զի նախ կարենամ ինքզինքս պաշտպանել ձեզի դէմ եւ յետոյ որովհետեւ ասկա աւելի չահաւոր գտայ։

—Ուրեմն ձեր վաճառատունը անոր պիտի տաք եւ անշուշտ քիչ ատենէն ալ . . . ձեր աղջիկը։

—Զէ՛, ձեզի՛ պիտի տայի։

—Հարկաւ. ձեր գործին չի դար դայն ինձի հետ ամուսնացնելը։

Լառոմնուա ուսերը ցնցեց։ Ցետոյ, կառքին դուռը բանալով՝ հրամայեց կառապանին որ կենայ։

—Պիտի երթա՞ք։

—Զէ, այլ ձենէ պիտի խնդրեմ որ դուրս եկլաք։

—Լաւ, բայց կ'ապահովցնեմ ձեզ թէ Տիտիէ Դլառայի՝ սիրահարն է . . . Բալլիսթի մասին դեռ ըսելիք մը չունիմ։

Լառոմնուա՝ Տանիէլը կառքէն դուրս կը հրէր։ Այս վերջինն ալ կ'ուզէր անպատճառ իմանալ թէ Տիտիէ ու Բալլիսթի ինչ դաւադրութիւն լարած էին Դլառայի հետ։

—Եթէ այդ երիտասարդները Դլառայի սիրահարները չեն, ըսաւ Տանիէլ հետաքրքրութեամբ, ինչո՞ւ համար ուրեմն ձեր բացակայութեան անոր տունը կը մտնեն կ'ելլեն։ Ինչո՞ւ համար ձեր դալը կը լրտեսեն։

—Ա՛հ պարոն, ես չատ լաւ գիտէի թէ անոնք այս գիշեր Դլառայի տունը պիտի երթային։ Ես ալ պիտի դայի, բայց ասիպուտեցայ աղջկանս վրայ հսկել, որ միս մինակ դուրս ելլելու կը միտէր։

—Անշուշտ դիս տեսնելու համար, աւելցուց Տանիէլ սիրուն շեշտով մը։

—Կորի՛ր մինչեւ վաճառականը։

Տանիէլ կառքէն վար իջած էր։ Լառոմնուա դուռը գոցեց։

—Օ՛ն, կառապան։

Տանիէլ պուլվարին վրայ քանի մը վայրկեան անշարժ մնաց։ Գիշերուան մթութեան մէջ անքթիթ կը դիտէր այն կառքը որ կը կորսուէր հեռուն։

—Պարոնայք Բալլիսթ եւ Տիտիէ, զգուշացէ՛ք։ Հիմա սկսայ ամէն բան հասկնալ։ Ուրեմն ճշմարտապէս ինէ կը վախնաք կոր, հէ՛. . . քանի որ ինծի դէմ այնչափ զգուշութիւն ձեռք կ'առնէք կոր։

Այսպէս ինքնիրենը մենախօսելով՝ Տանիէլ սկսաւ Կրան ա'Օթէլ յառաջանալ։

Զ

ԾՐԱԳԻՐԸ ԶՈՒՐԸ ԿԻՑՆԱՑ

Տանիէլ՝ պուլվար տէ Դարիւսին հասնելուն, յանկարծ Սարիէին հետ քիթ քիթի եկաւ։

—Դուն հո՞ս

—Լա՛ռ։

Սարիէն Տանիէլի ձեռքէն բռնելով՝ զայն տարաւ փողոցի անկիւնը ուր վարձու կառք մը կ'սպասէր։

—Տանիէլ, հոս ինծի սպասէ։

Եւ Սարիէն անհետացաւ։

Տանիէլ հաղիւ կրցած էր նշմարել թէ ան պարզ զգծաւորուհի մը զկեսան հագած էր։ Ուրեմն ծպտած էր Սարիէն։

Վայրկեան մը եւաքը զեռատի աղջիկը դարձեալ երեւան եկաւ՝ ծերունի մարդէ մը ընկերացած։

Սիմոն։

Սիմոն հրամայեց կառապանին որ դիմէ Շան դ'Էլիզէ տանի։ Սարիէն իր կուրծքին վրայ կը սեղմէր Տանիէլը, մերթ լալով, մերթ խնդալով ու մերթ ալ կատկատելով։

—Ա՜խ, սիրելիս . . . սիրելիս . . . ինչ մեծ վտանգէ ազատեցար։

Ու Սիմոն սնոց դէմը նստած՝ ուրախութեամբ ձեռուընները կը շփէր։

—Կը տեսնէք, օրիորդ, այնչափ դժուար չէր։

—Բայց ինչ։

—Հիմա կը հասկնաս, սիրելիս։ Ա՜խ, ինչեր օր անցուցինք այսօր . . . Դեռ կը դողդողամ կոր. բայց յանդգնանք եա՛ Պր. Սիմոն բնաւ չէր խոովեր, սակայն կուլայի, կուլայի՛ . . .

—Ամէն, օրիորդ, անանկ բաներ մըսէք, հիմա ես ալ կուլամ։

—Ո՞ւր կ'երթանք կոր, հարցուց Տանիէլ։

—Կը փախչինք կոր, որովհետեւ քեզ պիտի ձերբակալեն։

Յանկարծ Տանիէլ հասկցաւ Տիտիէի սա խօսքերուն նշանակութիւնը.

«Ալ Տանիէլ չի կրնար մեր գործերուն ո՛ւ է կերպով արգելք ըլլալ։»

—Բայց, Տանիէլ, ինչո՞ւ համար ինծի չըսեր թէ Մառսիլ . . .

—Ժամանակ չունեցայ. բոլորովին մըսքէս եկաւ . . . ասկէ զատ հայրդ մեր խօսակցութիւնն ընդմիջեց։

—Հիմա դիս մտիկ ըրէ որ ամէն բան տեղն ի տեղը պատմեմ։

Սարիէն նախ պատմեց Տիտիէին այցելութիւնը, յետոյ ստիպէ չարունակեց.

—Բեզի նամակ մը գրեցի, Գէրթրանի հասցէին եւ ես անձամբ դացի՝ զայն Սէնլազարի կայարանի մասնաւոր նամակատուփին մէջ նետելու համար։ Նոյն միջոցին հայրս յանկարծ մէջտեղ եկաւ ու դիս բռնեց։

—Յետո՞յ։

—Յետոյ ինչ, աղուոր մը պոռաց կանչեց։

—Ո՞ւր, ճամբան։

—Մեղա՛յ, Տէր Տ՛ունը։ Եւ ըսաւ թէ ա՛լ ասկէ ետք մեր վրայ դիշեր ցորեկ պիտի հսկէր։ Սպասաւորներուն ալ պատուիրեց։ Մենք ալ ժամը տասնի տասնները մեր սենեակները քաշուեցանք եւ քնալ կեղծեցինք։ Հայրս քիչ մը մեր չուրջը պտտեցաւ. յետոյ, ամէն դիշերուան պէս, մեկնեցաւ . . . դիտես ո՛ւր։

—Տեսայ։ Բայց ինչպէս փախար։

—Հէ՛, ես չարաճճի եմ։ Ձեռ տեսնար կոր որ ծպտած եմ . . . սպասաւորները եւ դռնապանը անշուշտ դիս սպասուհի մը կարծեցին եւ ձդեցին որ դուրս ելլամ . . .

—Իրա՛ որ չատ սիրուն սպասուհի եաս։

—Մայրդ կ'ուզէր կոր քեզ տեսնել, բայց ինչ ընեմ, ե՛ս ալ կ'ուզէի կոր անպատճառ քեզ դրկել։

(Շարունակելի)